

NEKI POKAZATELJI DJEČJIH DISFONIJA

ANA RONČEVIĆ*, NATALIJA BOLFAN-STOŠIĆ**

Primljeno: ožujak 2002.
Prihvaćeno: svibanj 2002.

Prethodno priopćenje
UDK: 376.33

Cilj istraživanja bio je utvrditi razlike u visini osnovnog laringalnog tona, periodicitetu i intenzitetu za vrijeme fonacije između djece s disfoničnim glasovima i djece bez disfoničnih glasova. Dvanaestero ispitanika s disfonijama su dijagnosticirani kao takvi od strane fonijatra i logopeda, te odabrani na temelju objektivne analize dječjih glasova (Suvag, Zagreb; Logopedski kabinet Savjetovališta Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, Zagreb). Kontrolnu skupinu ispitanika činilo je također 12-ero djece iz predškolskih i školskih ustanova bez utvrđenih glasovno-govornih poremećaja (Đurđenovac). Ispitanici su oba spola, kronološke dobi od 5 do 11 godina i time su se izbjegle maturacijske promjene glasova. Za mjerenje akustičkih parametara glasa koristio se program EZ VOICE Version 1.2. Dobiveni rezultati statistički su obrađeni programom Statistica for Windows, Ver. 4.5. Rezultati T-testa pokazuju da se grupe statistički značajno razlikuju na varijablama jitter, shimmer i maksimalno vrijeme fonacije glasa «a».

Ključne riječi: predškolska disfoniya, osnovni laringalni ton, jitter, shimmer.

Uvod

Velik broj istraživača s područja poremećenih dječjih glasova usmjerili su svoja istraživanja na otkrivanje i utvrđivanje odstupanja osnovnih karakteristika glasa od normale radi prevencije, dijagnostike poremećenih glasova i izbira adekvatne glasovne terapije. Otkrivanjem nekih pokazatelja poremećenih glasova ili disfonija i njihovog uzroka, kao što su zlouporabe glasa, utvrđuju se još uvijek nedovoljno izrađeni standardi za subjektivnu i akustičku analizu glasova djece. Tako Green (1989) navodi da zlouporaba glasa, naročito dugotrajno plakanje u ranom djetinjstvu, može izazvati promuklost u kasnijem djetinjstvu. Negus, Holinger i Johnson (prema Baynes, 1966) ističu infekciju sluznice adenoida tokom djetinjstva kao najčešći uzročni faktor, te pripisuju dječju promuklost kroničnoj infekciji respiratornog trakta ili laringalnim izraslinama (papile). Najučestaliji poremećaj glasa u dječjoj dobi je hiperkinetička disfoniya, a čvorići na glas-

nicama su najčešće organske promjene u djece koje nastaju kao posljedica hiperkinetičke disfonije (Škarić, 1988). O tome kakav je odnos između respiracije i fonacije, odnosno kakvi su zračni protoci kroz larinks saznajemo pomoću tzv. aerodinamičnih testova fonacije (Večerina-Volić, Krajina, 1994). Maksimalno trajanje fonacije rezultat je količine zraka raspoložive za fonaciju, tj. ekspiracija (izdaha), ali također i rezultat načina fonacije (Škarić, 1988). Isto tako mjerenje maksimalnog vremena frikcije u sekundama određenog frikativa (frikativa «s») nakon maksimalnog udaha dobar je način mjerenja ekonomičnosti zraka i mišićne napetosti artikulatora koji su neophodni za adekvatnu frikciju (Bolfan-Stošić, 1995). Boone (1989) smatra da neprekinuto vrijeme fonacije i frikcije najbolji je način uvida u interakciju laringalne i respiratorne funkcije. Opće je shvaćanje da djeca s poremećajima glasa imaju kraće vrijeme fonacije i frikcije.

Navedena istraživanja nekih stranih i naših autora u uvodnom dijelu kao i rezultati mjerenja

* SUVAG, Osijek

** Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu